

Pendekezo la Kamati ya Misaada
ya Maendeleo (DAC) juu ya
Kukomesha Unyonyaji wa Kijinsia,
Dhuluma, na Unyanyasaji katika
Ushirikiano wa Maendeleo na
Kutoa Msaada wa Kibinadamu:
Nguzo muhimu za Kinga
na Mwitikio

**OECD Legal
Instruments**

This document is published under the responsibility of the Secretary-General of the OECD. It reproduces an OECD Legal Instrument and may contain additional material. The opinions expressed and arguments employed in the additional material do not necessarily reflect the official views of OECD Member countries.

This document, as well as any data and any map included herein, are without prejudice to the status of or sovereignty over any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries and to the name of any territory, city or area.

This document is provided free of charge. It may be reproduced and distributed free of charge without requiring any further permissions, as long as it is not altered in any way. It may not be sold.

This is an unofficial translation. Although best efforts have been exercised in order to ensure correspondence to the original texts, the only official versions are the English and French texts available on the OECD website <https://legalinstruments.oecd.org>.

Ce document est publié sous la responsabilité du Secrétaire général de l'OCDE. Il reproduit un instrument juridique de l'OCDE et peut contenir des informations complémentaires. Les opinions ou arguments exprimés dans ces informations complémentaires ne reflètent pas nécessairement les vues officielles des pays Membres de l'OCDE.

Ce document, ainsi que les données et cartes qu'il peut comprendre, sont sans préjudice du statut de tout territoire, de la souveraineté s'exerçant sur ce dernier, du tracé des frontières et limites internationales, et du nom de tout territoire, ville ou région.

Ce document est fourni gratuitement. Il peut être reproduit et distribué gratuitement sans autre autorisation, pour autant qu'il ne soit pas modifié de quelque manière que ce soit. Il ne peut être vendu.

Ceci est une traduction non officielle. Bien que tout ait été mis en œuvre pour assurer la correspondance avec les textes originaux, les seules versions officielles sont les textes français et anglais disponibles sur le site Internet de l'OCDE <https://legalinstruments.oecd.org>.

KAMATI YA MISAADA YA MAENDELEO (DAC) YA SHIRIKA LA USHIRIKIANO WA KIUCHUMI NA MAENDELEO OECD,

KUHUSU pendekazo la Baraza juu ya Usawa wa Jinsia katika Elimu, Ajira na Ujasiriamali [[OECD/LEGAL /0398](#)]; Pendekazo la Baraza kwa Watendaji wa Ushirikiano wa Maendeleo juu ya Kusimamia Hatari ya Ufisadi [[OECD/LEGAL/0431](#)]; Pendekazo la Baraza juu ya Usawa wa Kijinsia katika Maisha ya Umma [[OECD/LEGAL/ 0418](#)]; na Pendekazo la Kamati ya Misaada ya Maendeleo (DAC) juu ya Kibinadamu Dhana ya Maendeleo-Amani [[OECD / LEGAL / 5019](#)];

KUHUSU taarifa ya Pamoja ya Tidewater ya Kamati ya Misaada ya Maendeleo (DAC) juu ya Kupambana na Unyonyaji wa Kijinsia na Dhuluma katika Sekta za Maendeleo na Kibinadamu na Azimio la Whistler juu ya Ulinzi dhidi ya Unyonyaji wa Kijinsia na Dhuluma katika Msaada wa Kimataifa ulioahidiwa na Mawaziri wa Maendeleo wa G7;

KUHUSU ahadi zilizofanywa na wafadhili kushughulikia unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia katika sekta ya misaada ya kimataifa kwenye Mkutano wa Kulinda Usalama wa London wa 2018;

KUHUSU msingi uliotolewa na vyombo vya kimataifa juu ya mambo mbalimbali ya usawa wa kijinsia na haki za binadamu, hasa kanuni zilizomo katika Azimio la Ulimwengu la Haki za Binadamu na vifungu husika vya Sheria ya Kimataifa ya Kibinadamu, pamoja na Mikataba ya Geneva na itifaki hapo; Mkataba wa Kimataifa juu ya Haki za Kiraia na Kisiasa; Mkataba wa Kimataifa wa Haki za Kiuchumi, Kijamii na Kiutamaduni; Mkataba wa Umoja wa Mataifa kuhusu Haki za Mtoto; Mkataba wa Umoja wa Mataifa kuhusu Kutokomeza aina zote za Ubaguzi dhidi ya Wanawake; Azimio la UN juu ya Kutokomeza Ukatili dhidi ya Wanawake (A/RES/48/104); Mkakati wa kina wa UN juu ya Usaidizi na Msaada kwa Waathiriwa wa Unyanyasaji wa Kijinsia na Dhuluma unaofanywa na Wafanyakazi wa UN na Wafanyakazi Wanaohusiana (A/RES/62/214); Itifaki ya Umoja wa Mataifa kuhusu Madai ya Unyonyaji wa Kijinsia na Dhuluma unaoshirikisha Washirika wa Utekelezaji; Azimio la 2018 la Mkutano Mkuu wa Umoja wa Mataifa juu ya Kuimarisha juhudini za kuzuia na kuondoa aina zote za ukatili dhidi ya wanawake na wasichana: unyanyasaji wa kijinsia (A/RES/73/148); na Mkutano wa Baraza la Ulaya juu ya kuzuia na kupambana na ukatili dhidi ya wanawake na ukatili wa nyumbani;

KUHUSU ahadi za kisiasa zinazotolewa katika muktadha wa Umoja wa Mataifa, pamoja na Ajenda ya 2030 ya Maendeleo Endelevu; Programu ya Kazi ya 1994 ya Mkutano wa Kimataifa juu ya Idadi ya Watu na Maendeleo; Azimio la Beijing la 1995 na Jukwaa la Utekelezaji la Mkutano wa Nne wa Umoja wa Mataifa wa Wanawake na hati za matokeo ya mikutano yao ya mapitio;

KUTAMBUA kwamba unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia havikubaliki na ni kinyume cha viwango vinavyotumika vya kimataifa na sheria za kimataifa na kwamba unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) hufanya tabia isiyokubalika ambayo ina athari za kudumu, athari za kuumiza na mbaya kwa watu binafsi na jamii na, ambapo zinafanywa na watoa misaada na wadau wao, zinatilia shaka uadilifu wa jamii ya misaada ya kimataifa na uaminifu wa misaada yenyewe;

KUTAMBUA kwamba unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) zina hatari ya kudhoofisha juhudzi za ulimwengu kufanikisha Ajenda ya 2030 ya Maendeleo Endelevu, hasa Lengo la Maendeleo Endelevu (SDG) 5, "Fikia usawa wa kijinsia na kuwawezesha wanawake na wasichana wote";

KUTAMBUA kwamba hatari ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) huongezeka wakati wafadhili na wadau wao wanashindwa kuweka tamaduni na kanuni za shirika zinaozua unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) au kuchukua hatua kwa bidii kudhibiti na kupunguza hatari, pamoja na hatari zinazoongezeka ambazo zinajitokeza wakati wa kufanya kazi katika mazingira tete, mazingira yaliyoathiriwa na mizozo ambapo kukosa usawa wa nguvu na kukosa usawa wa kijinsia kunaweza kuendelea kwa urahisi;

KUTAMBUA kwamba wafadhili na wadau wao wanahitaji kuimarisha uratibu na mshikamano katika kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya matukio ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia (SH), kujenga jukwaa la wafadhili kuongoza mabadiliko ya kitamaduni na uwajibikaji; kuwashughulikia wahanga na manusura na kukabiliana na kutojali; kuimarisha uwezo katika sekta ya misaada; kutambua jukumu muhimu la mashirika ya haki za wanawake na mashirika yanayoongozwa na wanawake katika kuzuia na kukabiliana na ukatili dhidi ya wanawake na wasichana, na hitaji la kuhakikisha jukumu lao kuu katika juhudzi za kimataifa na za ndani za kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia; na kulinganisha viwango vinavyotumika vya kimataifa ili kupunguza uwezekano na athari za unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia zinazofanywa kuititia watendaji wanaopeleka misaada ya kimataifa;

KUTAMBUA juhudzi za Umoja wa Mataifa za kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH), pamoja na Ripoti ya Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa juu ya Hatua Maalum za Ulinzi dhidi ya Unyonyaji wa Kijinsia na Dhuluma ya Kijinsia: Njia mpya (2017); Taarifa Rasmi ya Habari ya Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa: Hatua maalum za kulinda unyonyaji wa kijinsia na dhuluma ya kijinsia (2003), Kukataza ubaguzi, unyanyasaji, pamoja na unyanyasaji wa kijinsia, na matumizi mabaya ya mamlaka (2008), na Ulinzi dhidi ya kulipiza kisasi kwa kuripoti utovu wa nidhamu na kwa kushirikiana na waliodhinishwa kihalali kufanya ukaguzi na uchunguzi (2017); Maazimio ya Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa kuhusu Wanawake, Amani na Usalama, pamoja na Azimio 1325 (2000) na maazimio yaliyofuata hadi na ikiwa ni pamoja na Azimio 2242 (2015); Sera ya Mfano juu ya Unyanyasaji wa Kijinsia (2018); pamoja na kazi muhimu iliyofanywa na Mratibu Maalum wa Umoja wa Mataifa juu ya kuboresha mwitikio wa Umoja wa Mataifa kwa unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA), Wakili wa Umoja wa Mataifa wa Haki za Wahanga, Mfuko wa Udhampuri wa Umoja wa Mataifa kwa wahanga wa unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA), Mkataba wa Hiari kati ya Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa na Nchi Wanachama, Mzunguko wa Uongozi juu ya Kuzuia na Kuchukua Hatua dhidi ya unyanyasaji wa kijinsia na dhuluma katika shughuli za Umoja wa Mataifa, Bodi ya Ushauri ya Asasi za Kiraia juu ya kuzuia unyonyaji na unyanyasaji wa kijinsia, na Ajenda

ya Biashara Kubwa ya Ubinadamu (2016); Hati ya Kujumuisha Watu Wenye Ulemavu katika Kitendo cha Kibinadamu (2016);

KUTAMBUA kanuni za Kamati ya Kudumu Kati ya Mashirika na Viwango vya chini vya Uendeshaji juu ya Kuzuia Unyonyaji na Unyanyasaji wa Kijinsia (MOS-PSEA), na Kiwango cha Kibinadamu cha Ubora na Uwajibikaji (CHS), kama viwango muhimu vya kimataifa;

KUTAMBUA umuhimu wa kujumuisha njia inayozingatia manusura na wahanga katika sera za Kuzuia unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (PSEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH), kulingana na kanuni nne zinazoongoza za: (i) usalama; (ii) usiri; (iii) heshima; na (iv) kutokuwa na ubaguzi ilivyoelezewa katika Mkakati Mkamilifu wa Umoja wa Mataifa juu ya Usaидizi na Msaada kwa Wahanga wa Unyanyasaji wa Kijinsia na Dhuluma zinazofanywa na Wafanyakazi wa Umoja wa Mataifa na Wafanyakazi Wanaohusiana (A/RES/62/214), na vile vile watoto walionusurika wanahitaji umakini maalum kwa kuhakikisha usalama wao, ulinzi, na ustawi;

KUTAMBUA kwamba unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) vimejikita sana katika usawa wa kimuundo, hasa usawa wa kijinsia, ambao husababisha ukatili wa kijinsia, kati ya aina zingine za ukatili, na ubaguzi;

KUTAMBUA kwamba unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) zinaweza kuunda ukiukaji au matumizi mabaya ya haki za binadamu, na hivyo kukuza, kulinda, na kuheshimu haki za binadamu lazima viwe katika msingi wa kuzuia na kupambana na unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia SH. Kuhakikisha njia inayotegemea haki za binadamu ambayo haina madhara katika ushirikiano wa maendeleo na usaидizi wa kibinadamu ni jambo la msingi. Uangalifu hasa unahitajika kwa vikundi vilivyo hatarini, pamoja na wanawake na watoto, na wale walio katika hatari zaidi ya kubaguliwa kwa msingi wa, kwa mfano, ulemavu, utambulisho cha kijinsia na mwelekeo wa kijinsia, rangi, kabilia, umri au dini;

I. INAKUBALI kuwa kwa madhumuni ya Pendekezo la sasa, fafanuzi zifuatazo zinatumika:

- a. **Shirika la maendeleo la kimataifa (pia linajulikana kama wafadhili)** inahu wizara za serikali au mashirika mengine ya umma au ya kibinaksi yaliyopewa jukumu la kutoa fedha za umma ambazo zinahesabiwa kama Msaada Rasmi wa Maendeleo (ODA).
- b. **Utekelezaji wa washirika** inahu wizara za serikali au mashirika mengine ya umma, na pia washirika wa mashirika ya maendeleo ya kimataifa kama vile serikali za nchi zinazoendelea, mashirika ya umma pamoja na serikali za mitaa, mashirika yasiyo ya kiserikali na asasi za kiraia, vyama vya wafanyakazi, maendeleo ya pande nyingi na mashirika ya kibinadamu, na wasambazaji wa bidhaa na huduma zinazohusika katika kutekeleza miradi ya misaada au mipango au mashirika ya sekta binaksi yanayopokea fedha za misaada.

II. INAKUBALI kwamba madhumuni ya Pendekezo hili la Kamati Ya Misaada Ya Maendeleo ni kutoa mfumo kamili ambao unaweza kusaidia, kuongoza, kuhamasisha, na kusaidia washiriki wa Kamati Ya Misaada Ya Maendeleo (DAC) na wasio- Kamati Ya Misaada Ya Maendeleo (DAC) kuifuata (baada ya hapo "Wafuasi") katika uwezo wao kama wafadhili, serikali kuu na wadau wa jamii ya kimataifa kutekeleza hatua kamili, madhubuti na iliyokaa, inayolingana na viwango vinavyotumika vya kimataifa na kuzingatia sheria za kitaifa, kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na

unyanyasaji wa kijinsia katika shughuli zao katika utoaji na/au usimamizi wa misaada. Hii ni pamoja na kuweka waathirika na wahanga mbele, kusaidia mabadiliko ya kitamaduni ya shirika, kujenga uwezo, kuimarisha uwajibikaji, na kuimarisha uadilifu wa sekta ya misaada ya kimataifa.

III. INAPENDEKEZA kwamba Wafuasi waanzishe au kurekebisha ushirikiano wao wa maendeleo na mifumo ya usaidizi wa kibinadamu ili kuimarisha kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia, kudhibiti hatari, na kusaidia na kulinda manusura na wahanga. Wafuasi wanapaswa kuchukua hatua kuhakikisha kuwa mifumo hii inatekelezwa na mashirika yao ya maendeleo ya kimataifa na washirika wanaotekeleza katika shughuli zao zote katika utoaji na/au usimamizi wa misaada, kwa kuzingatia rasilimali za kutosha. Katika kuanzisha au kurekebisha mifumo hii, na kama inafaa kwa mamlaka, wajibu na majukumu, Wafuasi wanapaswa:

1. Kuunda sera na viwango vya mwenendo vya kitaalam na kutafuta kukuza mabadiliko ya shirika na uongozi kuhusu unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) katika utoaji wa misaada ya kimataifa. Ili kufanya hivyo, Wafuasi wanapaswa kufanya yafuatayo, kama inafaa:

- a. Boresha **utamaduni na kawaida za shirika** kupitia uongozi bora unaozingatia thamani na mwongozo juu ya malengo, maadili, tabia, na matarajio yanayohusiana na kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia, ikiwa ni pamoja na kukuza mazingira ya kazi za pamoja, yasiyo ya kibaguzi, ya usawa wa kijinsia na fursa, pamoja na kuhamasisha kuajiri na maendeleo ya kikazi ya wanawake walio katika uongozi wa juu na katika mashirika yote.
- b. Hakikisha kudumishwa **ushiriki wa ngazi ya juu** na ahadi za uongozi za kubadili au kudumisha tamaduni na kanuni chanya za shirika kuhusiana na kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia, kupitia majadiliano ya kawaida ya ngazi ya juu kuhusu jinsi maswala haya yanavyoshughulikiwa, na pia kuhakikisha uwezo wa shirika kujitolea kusaidia na kuratibu kazi zinazohusu unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia, kutambua viungo kwa haki pana za binadamu na ahadi kwa usawa wa kijinsia.
- c. Tengeneza **sera, mikakati, na mipango kazi kwa ajili ya kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia** ambayo inatekelezwa vyema; inaweka malengo na viwango; inaonyesha njia madhubuti; na kusaidia utekelezaji wa mikondo au mifumo ya kazi inayohusiana. Katika sera hizi, Wafuasi wanapaswa kuweka wazi kuwa kushindwa kushughulikia kikamilifu matukio ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia haitavumiliwa, wakati kuzuia na kuchukua hatua stahiki zinapaswa kutegemea mwathirika na njia inayolenga waathirika ambayo inakusudia kutowadhuru.

- d. Tengeneza **Kanuni za Maadili au Viwango vya Maadili** kutoa viwango na kanuni zilizo wazi za kuzuia na kupambana na unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia, kuhakikisha zinapatikana hadharani na kufikishwa kwa wafanyakazi na wasimamizi waandamizi mara kwa mara katika wakati muhimu wa mzunguko wa ajira (pamoja na ajira na michakato ya nidhamu), katika kuandaa na wakati wa misioni ya usimamizi, katika miundo ya usimamizi wa utendaji, na ndani ya maadili ya uongozi. Kanuni kama hizo za maadili na viwango vya maadili

vinapaswa kushirikiwa na washirika wanaotekeleza na kufahamishwa kikamilifu kwa lugha na muundo unaofaa kwa jamii za wenyehji pale inapofaa.

e. Tengeneza **itifaki za kuripoti na kuchukua hatua**, na miongozo wazi kwa wafanyakazi juu ya lini na kwa nani waripoti au watoe taarifa, na jinsi ya kushughulikia katika njia ya siri, inayozingatia aliyenusurika na muathiriwa na njia nyeti ya kimaadili. Wafanyakazi wanapaswa kujua wajibu wa kuripoti matukio ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia, na muda uliowekwa wa kushughulikia na utaratibu wa ufuutiliaji, na kujua kwamba sera ya ulinzi dhidi ya kulipiza kisasi iko, kwa kutambua kuwa mifumo bora ya uwajibikaji inaweza kusababisha ripoti zaidi ya matukio ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia.

f. Jumuisha viwango, taratibu, mahitaji, na/au ahadi za kisheria katika **makubaliano ya ushirika yote na vyombo vya ufadhili** (kwa mfano, mikataba, misaada, hati za makubaliano) pamoja na suluhisho za ukiukaji na mahitaji ya kuripoti.

2. **Tengeneza au unga mkono hatua zinazozingatia muathiriwa na mifumo ya misaada.** Mifumo hii inapaswa ku:

a. Toa mwongozo kwa **njia inayozingatia manusura na muathiriwa** kwa kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia, ambapo uzoefu, haki, mahitaji, na matakwa ya manusura na wahanga yako katikati ya mifumo ya kuripoti, uchunguzi, na mwitikio, na kuhakikisha wafadhili na washirika wanaotekeleza wanashughulika kwa wakati unaofaa na kusaidia na kulinda manusura na wahanga wakati wote wa mchakato. Njia hii inapaswa kuzingatia zaidi vikundi vilivyo hatarini, pamoja na wanawake na watoto, na pia watu walio katika hatari ya kubaguliwa kwa msingi wa, kwa mfano, ulemavu, utambulisho cha kijinsia na mwelekeo wa kijinsia, rangi, kabilia, umri au dini. Njia ya kuzingatia mnusurika na muhanga inapaswa kuwekwa katika kuheshimu haki za binadamu, na vile vile heshima, usiri, usalama, na bila ubaguzi.

b. Jumuisha njia mbalimbali za malalamiko **madhubuti, za wazi, na rahisi za walengwa na wahanga** ambazo zinapatikana kwa wanajamii wote, na mahitaji ya wazi na mwongozo juu ya lini na jinsi njia hizo zinaweza kutumika, na kuhakikisha uhusiano unaofaa kwa utoaji wa msaada kwa waathirika na wahanga. Njia za malalamiko, pamoja na jamii yenye mifumo ya msingi, inapaswa kutengenezwa na kutekelezwa, kubadilishwa kulingana na mazingira maalum ya kienyeji na kiutamaduni, na kutumiwa kwa kushirikiana na uongozi wa mitaa, na mamlaka ambapo ni salama na inafaa, na kwa kiwango cha juu kinachowezekana, iungwe mkono kwa pamoja.

c. Kutoa majibu na ulinzi **jumuishi na salama** kwa wale wanaoripoti unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia, pamoja na manusura na wahanga, kwa kushirikiana na wadau husika kama vile: Umoja wa Mataifa; Asasi za Kiraia (CSO) na asasi za wanawake za hapa; serikali za mitaa na kitaifa ambapo ni salama na inafaa; na mashirika ya umma pamoja na serikali za mitaa. Wafuasi wanapaswa kutengeneza mwongozo na viwango vya chini kwa msaada wa waathirika na wahanga, kurekebisha, na msaada, pamoja na kutambua wadau muhimu na watoa huduma za rufaa, na kwa kutafuta kutoa msaada wa kifedha unaohitajika

ambao unasaidiwa kwa pamoja kwa kiwango cha juu kinachowezekana.

d. Lenga kuimarisha **huduma za mitaa na mitandao zilizopo na uratibu** na huduma za dhuluma za kijinsia na ulinzi wa watoto, pia kushughulikia vurugu dhidi ya wasichana, mahali inapofaa. Mbinu ya kuzingatia manusura na muhanga inapaswa kujumuishwa katika juhudi pana za kuimarisha na kuchukua hatua dhidi ya ukatili wa kijinsia na unyonyaji wa kijinsia na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia katika ngazi ya nchi, pamoja na kuimarisha sheria na upatikanaji wa haki. Jitihada zinapaswa kulenga kuboresha ubora na upatikanaji wa huduma za rufaa na njia za ulinzi kupunguza hatari za unyanyapaa kwa manusura na wahanga.

3. Anzisha mifumo ya utoaji ripoti na uchukuaji hatua wa shirika na taratibu za kuzuia unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH). Mifumo na taratibu hizi zinapaswa kujumuisha:

a. **Malalamiko ya ndani na taratibu za uchunguzi** ambazo ni maalum kwa muktadha na zinazozingatia manusura na wahanga, na ambazo ni pamoja na kazi na utaratibu uliowekwa wa kushughulikia matukio na tuhuma kwa wafadhili na watekelezaji washirika. Wafuasi wanapaswa kuchunguza njia huru kama inavyofaa, wakigundua kuwa wahusika wanaodaiwa pia wana haki za faragha.

b. Rahisi, salama, inayoweza kupatikana, nyeti kwa muktadha, inayofaa kiutamaduni, **yeye mifumo ya kuripoti na kutoa malalamiko** ambayo ya siri na hajjulikani kupitia kwayo watu binafsi walioathiriwa na jamii wanaweza kuripoti matukio, na ambayo inaratibiwa kuhakikisha uthabiti katika juhudi za mwitikio. Hii inaweza kujumuisha mifumo huru ya walalamikaji kupiga filimbi kwenye juhudi ya kulalamika au kuripoti taarifa ya tukio inayopatikana kwa wafanyakazi, washirika, wapokeaji wa misaada, na familia zao na jamii, na pia wadau wengine, ikijumuisha serikali za mitaa na za kitaifa ambapo ni salama na inafaa, na kwa mujibu wa sheria zao za kitaifa na mifumo ya kitaasisi.

c. **Kinga dhidi ya kulipiza kisasi** kwa wale walioathiriwa au wanaoripoti, pamoja na wapiga filimbi, kwa kuwa na sera ya ulinzi dhidi ya kisasi.

d. Usaидizi kwa kujenga **uwezo wa wenyiji, sheria, ufikiasi wa haki, na kuongezeka kwa uwajibikaji**, kupitia ushirikiano wa maendeleo na usaidizi wa kibinadamu, kulingana na muktadha wa mahali hapo.

e. Uwazi ulioimarishwa **mifumo na taratibu za ripoti na uchunguzi** kuhakikisha uwajibikaji wa ndani na nje, kusaidia kuzuia, na kuboresha upatikanaji wa habari, kuzingatia usalama, matakwa, mahitaji, na haki za manusura na wahanga kuhusu habari ya kushiriki habari, usiri, idhini, na tathmini ya hatari, kwa ulinzi wa manusura na wahanga na kwa lengo la kuzuia matukio yajayo.

f. Sera na michakato ya kuhakikisha **mifumo na majukumu ya usimamizi**; na kuhakikisha uwajibikaji kwa wafanyakazi inapohitajika, pamoja na kufukuzwa kazi, kusimamishwa kazi, na hatua nyingine za kiutawala. Wakati huo huo, **motisha chanya ya kukuza utendaji mzuri** na tuzo kwa kujifunza na uboreshaji zinapaswa kutumiwa ili kukuza utamaduni wa ujumuishaji, uaminifu, na uwazi ili kuwezesha uwajibikaji na uwazi.

g. Njia zilizowasilishwa wazi kushughulikia **kutokujali**, na **adhabu** kwa ukiukaji wa maadili ya wafanyakazi.

h. Ufanisi na uwazi **kuajiri, usimamizi wa utendaji, na mazoezi ya rufaa** ili kuzuia kuajiri (kwa mfano, kuhamisha na kuajiri, au kukuza) kwa wahalifu, pamoja na njia zilizoboreshw za kukagua asili za wagombea, marejeleo, na ukaguzi wa kumbukumbu za uhalifu kwa utovu wa nidhamu wa zamani.

4. Endesha mafunzo ya kuhamasisha nakuongeza ufahamu, na uwasiliane juu ya kuzuia unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH). Hatua hizi zinahitaji rasilimali inayoendelea ya kutosha na inapaswa kujumuisha:

a. **Mawasiliano yanayofaa** kuongeza uelewa wa jamii juu ya kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH), pamoja na utoaji wa habari juu ya: sheria za kitaifa zinazotumika, viwango vya mashirika wafadhili, na kanuni za mwenendo; mahitaji na tabia inayotarajiwa ya usimamizi wa wafadhili, wafanyakazi, na washirika wa kutekeleza, pamoja na sekta binafsi; na jinsi mifumo ya malalamiko inaweza kutumiwa kuripoti ukiukaji.

b. **Mafunzo ya mara kwa mara na kujenga uwezo** kwa wasimamizi na wafanyakazi juu ya viwango, kanuni za mwenendo, njia za kuwasilisha malalamiko na kuripoti utovu wa nidhamu, na athari za kukiuka viwango, pamoja na sera za kupinga kulipiza kisasi, kuhakikisha mabadiliko bora ya kiutamaduni na kukuza mazingira salama ya kazi, yenye ujasiri, na mazingira ya kazi yenye kuheshimiana. Mafunzo na kujenga uwezo yanapaswa kuwa yaliyounganishwa kwa, au yaliyokaa na, mafunzo ya usawa wa kijinsia na kujenga uwezo. Ikiwezekana, wenye kazi maalum za kuzuia unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) wanapaswa kupata mafunzo ya kitaalam.

c. **Shughuli za uhamasishaji na elimu, juhudhi za kufikia kuzuia** au programu na washirika wanaotekeleza kuhakikisha wapokeaji wa misaada na watu wa eneo hilo wanajua haki zao, mifumo ya kuripoti, na huduma za usaidizi zinazopatikana. Wafaidikaji wa misaada wote na idadi ya watu wa eneo hilo wanapaswa kushaurina nao katika kuunda programu za kupambana na unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH), na programu pana inapofaa, kuhakikisha mahitaji yao yanatimizwa. Hii inaweza kujumuisha kujenga uwezo na mafunzo ya mashirika ya ndani yaliyopo, pamoja na mashirika ya haki za wanawake, na katika nchi zilizoathiriwa na (SEA) na mifumo ya kuzuia unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH) inapofaa. Zana na vifaa vinapaswa kugawanywa kati ya makao makuu, ofisi za maeneo ya utekelezaji, washirika wanaotekeleza, na serikali za mitaa na kitaifa, pamoja na mashirika ya umma pamoja na serikali za mitaa, ambapo ni salama na inafaa; kuhusiana na usawa wa kijinsia na kutokuwa na ubaguzi, kuzuia na kulinda usalama dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH).

5. Hakikisha uratibu wa kimataifa wa kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH). Ili kufanya hivyo, Wafuasi wanapaswa ku:

a. **Kuratibu kimataifa** na wafadhili na washirika wanaotekeleza ili kuweka viwango na matarajio wazi, kupangilia hatua zilizopo kwa kadri inavyowezekana, kushughulikia mahitaji ya

manusura na wahanga, na kuchukua hatua kamili katika kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH).

b. **Jumuisha ahadi zilizopo** za wanachama wengine wa Kamati ya Misaada ya Maendeleo kama msingi wa sera kwa hatua za kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya, pamoja na Kiwango cha Kibinadamu cha Ubora na Uwajibikaji, Viwango vya Chini vya uendeshaji wa kuzuia Unyonyaji na Unyanyasaji wa Kijinsia vya Kamati ya Kudumu ya Mashirika, Mapendekezo ya Shirika la Ushirikiano wa Kiuchumi na maendeleo na Kamati ya Misaada ya Maendeleo (DAC), na ahadi zingine za kimataifa, pamoja na Ahadi zilizotolewa na wafadhili kushughulikia unyanyasaji na dhuluma na unyanyasaji wa kijinsia katika sekta ya misaada katika Mkutano wa Kulinda usalama wa London 2018.

c. Hakikisha **ushirikiano wa karibu kati ya wanachama wa Kamati ya Misaada ya Maendeleo (DAC), washirika wanaotekeleza, na wataalam wa kimataifa na kitaifa** kwenye kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH); Umoja wa Mataifa, hasa Kamati ya Kudumu ya Wakala wa Kati (IASC); na Bodi ya Umoja wa Mataifa ya Mtendaji Mkuu ya Uratibu (CEB). Jitihada hasa zinapaswa kufanywa kusawazisha viwango vya usaidizi kwa manusura na wahanga, usimamizi wa uchunguzi, na ripoti kutoka kwa watekelezaji washirika.

d. Saidia hatua za maendeleo ya kutathmini kwa pamoja utendaji wa mashirika ya kimataifa juu ya njia zao za unyonyaji wa kijinsia (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH), kama zile zinazoendelezwa sasa na Shirika la Kimataifa la Ufutiliaji wa Utendaji (MOPAN).

e. Changia **rasilimali** - ikiwemo fedha na wafanyakazi - kutambua malengo ya Pendeleko hili la Kamati ya Misaada ya Maendeleo (DAC) na kuhakikisha kuwa washirika wanaotekeleza wanaweza kuzingatia viwango hivi.

6. Tengeneza mifumo ya ufuutiliaji, tathmini, na utoaji taarifa juu ya kuzuia na kuchukua hatua dhidi ya unyonyaji wa kijinsia na dhuluma (SEA) na unyanyasaji wa kijinsia (SH). Ili kufanya hivyo, Wafuasi wanapaswa:

a. Anzisha mbinu za **ufuutiliaji na uhakiki** kuchukua hatua, msaada, na ufuutiliaji, kama vile tathmini huru za mchakato na matokeo, tathmini, au kukagua mbinu za utendaji bora na mafunzo aliyopata, na ufanuzi wa kawaida.

b. Boresha **takwimu, pamoja na takwimu zilizotengwa kwa jinsia na umri**, hatua za ubora na uwingi, na tathmini ya mashirika na miradi ya washirika ambayo inahakikisha usiri kwa manusura, wahanga na vikundi vilivyo hatarini. Jitihada hizi zinaweza kujumuisha takwimu zilizotenganishwa ili kuweza kuzitumia katika mashirika, maeneo, na wakati wa kujifunza na kugundua mwenendo ambao utafahamisha mapungufu katika maeneo mengine yote.

IV. INAMUALIKA Katibu Mkuu kusambaza Pendeleko hili la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo;

V. INAWAALIKA Wafuasi kusambaza Pendeleko hili la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo, hasa kuitia mawakala na washirika wao wa maendeleo, ubinadamu na ujenzi wa amani, na kote serikalini;

VI. INAWAALIKA wasio wafuasi kuzingatia na kufatilia Pendeleko hili la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo;

VII. INAWAHIMIZA washirika husika wasio wa kiserikali, makandarasi, na wafadhiliwa kusambaza na kufuata Pendekazo hili la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo;

VIII. INAELEKEZA mtandao wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo juu ya Usawa wa Kijinsia:

- a. Saidia jukwaa la wadau mbali mbali wengi ambapo Wafuasi, kupitia mchakato wa mashauriano, wanashiriki sera, njia bora, na njia mpya za kuzuia Unyonyaji na Unyanyasaji wa Kijinsia na muitikio ili kusaidia kujifunza kwa pamoja, marekebisho na mabadiliko, na kutengeneza zana za utekelezaji wa Pendekazo hili la Kamati ya Usaidizi ya Maendeleo;
- b. Fanya ufulaitiaji na mafunzo wakati wa utekelezaji wa Pendekazo hili la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo, ikiwemo kupitia utaratibu uliopo wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo wa ukaguzi wa wenzao, na makubaliano yanayotumika ya kimataifa, kama yale ya wanawake, amani na usalama; na utengeneze fursa za ufuatiliaji na uhakiki wa mara kwa mara, ndani ya miaka mitano ya kwanza kuwezesha na kusaidia ujifunzaji wa somo, marekebisho, na kushiriki utendaji bora ili kujenga uelewa na uwezo;
- c. Toa taarifa kwa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo kabla ya miaka mitano kufuatia kupitishwa kwa Pendekazo hili la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo na angalau kila baada ya miaka kumi baadaye.

Taarifa ya historia

Muitikio wa Pamoja wa Kukomesha Unyonyaji wa kijinsia, dhuluma, na Unyanyasaji

Pendekazo la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo juu ya Kukomesha Unyonyaji wa Kijinsia, dhuluma, na Unyanyasaji katika Ushirikiano wa Maendeleo na Usaidizi wa Kibinadamu: Nguzo muhimu za Kinga na Muitikio zilipitishwa mnamo tarehe 12 Julai 2019.

Pendekazo la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo ni chombo cha kwanza cha kimataifa juu ya Unyonyaji na dhuluma ya kijinsia na Unyanyasaji wa Kijinsia ambacho kinatumika kwa ushirikiano wa maendeleo na usaidizi wa kibinadamu. Iliundwa kama muitikio wa taarifa za kusumbua za Unyonyaji na dhuluma za Kijinsia katika ushirikiano wa maendeleo na usaidizi wa kibinadamu na hutoa mfumo kamili wa kusaidia, kuongoza, kuhamasisha na kusaidia serikali kwa uwezo wao kama wafadhili, serikali kuu na wadau wa jamii ya kimataifa kutekeleza hatua madhubuti na zilizopangwa, kufuata viwango vya kimataifa, kuzuia na kujibu Unyonyaji na Dhuluma za Kijinsia na Unyanyasaji wa Kijinsia katika shughuli zao katika utoaji na / au usimamizi wa misaada, pamoja na kuweka waathirika na wahanga kwanza, kusaidia mabadiliko ya kiutamaduni ya shirika, kujenga uwezo, kuimarisha uwajibikaji, na kuimarisha uadilifu wa sekta ya misaada ya kimataifa.

Pendekazo la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo linalenga kuweka kiwango bora cha kujenga mifumo inayofaa kuzuia na kutoa muitikio wa Unyonyaji na Dhuluma ya Kijinsia na Unyanyasaji wa Kijinsia na imejengwa kuzunguka nguzo sita: (i) Sera, viwango vya mwenendo wa kitaalam, mabadiliko ya shirika na uongozi; (ii) Mfumo wa muitikio na msaada kwa Manusura/muathirika; (iii) Kutaarifu kwa shirika,

mifumo ya kukabiliana na taratibu; (iv) Mafunzo, uhamasishaji na mawasiliano; (v) Uratibu wa kimataifa; na (vi) Ufuatiliaji, tathmini, ujifunzaji wa pamoja na utoaji wa taarifa.

Kwa kuongezea, Pendekazo la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo linajumuisha vifungu vinavyolenga kusaidia wanachama na wasio wanachama wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo wakizingatia katika juhudzi zao za kutekeleza ahadi zilizomo na, kuanzisha mifumo ya kuendelea kujifunza pamoja, na kufuatilia maendeleo. Itahitaji uwekezaji wa kutosha katika rasilimali na utafiti ili kujenga mazoea bora ya kimataifa ya siku zijazo, kwa kuzingatia hitaji la kukabiliana na tofauti ya usawa wa nguvu na ukosefu wa usawa wa kijinsia ambao unasababisha maswala haya.

Wakati Pendekazo la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo halitafuti kufafanua hasa Unyonyaji na Dhuluma ya Kijinsia na Unyanyasaji wa Kijinsia, vyanzo vingine vinaweza kutoa mwongozo muhimu kwa usambazaji wake, tafsiri, na utekelezaji.

Kwa mfano, taarifa kadhaa zilizotolewa na Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa - ambazo zinatumika kwa wafanyakazi wa Umoja wa Mataifa kwa lengo la kuzuia na kushughulikia kesi za unyonyaji wa kijinsia na dhuluma ya kijinsia katika mfumo wa Umoja wa Mataifa - zinahusu "unyonyaji wa kijinsia" na "dhuluma ya kijinsia". Hasa, Taarifa ST/SGB/2003/13 inasema kwamba unyonyaji wa kijinsia unamaanisha "unyanyasaji wowote halisi au jaribio la dhuluma kufanywa na watu katika nafasi ya nguvu au kuaminiwa kwa madhumuni ya ngono, pamoja na lakini bila kuishia, kufaidika kwa muda mfupi, kijamii au kisiasa kutokana na unyonyaji wa kingono wa mwingine." "Unyonyaji wa kijinsia" kwa hivyo ni neno pana ambalo linajumuisha, kwa mfano, ngono ya kufanya biashara, kuomba ngono ya kimapenzi, na uhusiano wa unyonyaji. Kuhusiana na "dhuluma za kijinsia", taarifa hiyo hiyo inatoa kwamba neno "linamaanisha kuingiliwa halisi au kutishiwa kwa asili ya ngono, iwe kwa nguvu au chini ya hali zisizo sawa au za kulazimisha".

Kuhusu "unyanyasaji wa kijinsia", Azimio la Mkutano Mkuu wa Umoja wa Mataifa 'Kuimarisha juhudzi za kuzuia na kuondoa aina zote za ukatili dhidi ya wanawake na wasichana: unyanyasaji wa kijinsia,' (A/RES/73/148) inasisitiza kuwa unyanyasaji wa kijinsia "unajumuisha mwendelezo wa tabia na mazoea yasiyokubalika na yasiyokaribishwa ya asili ya ngono ambayo yanaweza kujumuisha, lakini hayaishii tu kwa, mapendekazo au madai ya ngono, maombi ya upendeleo wa kijinsia na ngono, mwenendo au ishara za kimaneno au kimwili, ambazo tayari au zinaweza kutambuliwa kuwa za kukera au za kufedhehesha."

Mwishowe, ambapo neno "watoto" linatumwa katika Pendekazo la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo, wanachama wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo walizingatia Mkataba wa Umoja wa Mataifa wa Haki za Mtoto, ambao hufafanua "watoto" kama mtu yejote chini ya umri wa miaka 18.

Mchakato wa pamoja wa kuendeleza Pendekazo la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo

Mnamo Juni 2018, Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo ilianzisha Kikundi cha Marejeleo cha Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo juu ya Unyonyaji na Dhuluma ya Kijinsia, kilichoongozwa na wajumbe kutoka Austria, Ireland na Uingereza. Kikundi hiki cha Marejeleo kilijumuisha, pamoja na wajumbe washiriki wa Kamati ya Usaidizi ya Maendeleo, wawakilishi kutoka, katika ya wengine, Umoja wa Mataifa na Kamati ya Kudumu ya Wakala wa Huduma, Benki ya Dunia, mitandao ya wawakilishi ya asasi za kiraia, na nchi ambazo sio wanachama wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo.

Kikundi cha Marejeleo kilifanya kazi kwa karibu na Asasi za Kiraia, kulingana na Mfumo wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo - Asasi za Kiraia juu ya Ushirikiano, kusaidia kuhakikisha kuwa Pendekero la Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo lingewasaidia wote wanachama wa Kamati wa Usaidizi wa Maendeleo na watekelezaji washirika katika kuoanisha matendo yao juu ya kuzuia na kukabili Unyonyaji wa Kijinsia na Dhuluma (SEA) na Unyanyasaji wa Kijinsia (SH). Kundi la Marejeleo pia lilifanya kazi na taarifa ya kina juu ya utendaji wa washiriki wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo katika kuzuia na kukabili Unyonyaji wa Kijinsia na Dhuluma na Unyanyasaji wa kijinsia uliokusanywa kuititia uchunguzi wa kina uliotumwa kwa washiriki wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo mnamo 2018.

Ufuatiliaji wa utekelezaji, usambazaji na uzingatiaji

Mtandao wa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo juu ya Usawa wa Kijinsia (GENDERNET) utafuatilia utekelezaji kuititia utaratibu uliopo wa ukaguzi rika wa Mtandao wa Kamati ya Usaidizi, na pia kukuza chaguzi za ufuatiliaji na uhakiki wa mara kwa mara ndani ya miaka mitano baada ya kuitishwa kwa Pendekero la Mtandao wa Kamati ya Usaidizi. Mtandao wa Usawa wa Kijinsia utatoa taarifa juu ya utekelezaji kwa Kamati ya Usaidizi wa Maendeleo kabla ya miaka mitano kufuatia kuitishwa kwake na angalau kila baada ya miaka kumi baadaye.